

Obec Závažná Poruba

O d b o r n é s t a n o v i s k o

hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba

k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025-2026

V Závažnej Porube dňa 5.12.2023

Č. Spisu OZP-S2023/00215

Č. reg. záznamu R2023/3013

Rozpočet predstavuje základný nástroj finančného hospodárenia obce v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce a vyjadruje samostatnosť jej hospodárenia.

Ustanovením §-u 18 f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 369/1990) je uložené hlavnému kontrolórovi obce vypracovať odborné stanovisko k návrhu rozpočtu pred jeho schválením, ktoré týmto predkladám.

Obsah stanoviska

<i>Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu</i>	<i>- 2 -</i>
<i>Zabezpečenosť súladu so všeobecne záväznými predpismi</i>	<i>- 3 -</i>
<i>Hodnotenie rozpočtu</i>	<i>- 4 -</i>
<i>Príjmová časť rozpočtu</i>	<i>- 4 -</i>
<i>Bežné príjmy rozpočtu.....</i>	<i>- 4 -</i>
<i>Kapitálové príjmy rozpočtu.....</i>	<i>- 5 -</i>
<i>Príjmové finančné operácie</i>	<i>- 5 -</i>
<i>Výdavková časť rozpočtu.....</i>	<i>- 5 -</i>
<i>Výdavky bežného rozpočtu</i>	<i>- 5 -</i>
<i>Výdavky kapitálového rozpočtu.....</i>	<i>- 10 -</i>
<i>Finančné výdavkové operácie</i>	<i>- 11 -</i>
<i>Použitie príjmov z predaja majetku</i>	<i>- 11 -</i>
<i>Hodnotenie návratných zdrojov financovania</i>	<i>- 11 -</i>
<i>Záver</i>	<i>- 12 -</i>

Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Predložený návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonmi č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, Nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení všetko v znení neskorších predpisov ako aj platnou rozpočtovou klasifikáciou a ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v ich platných zneniach (ďalej tieto predpisy len číslom). Taktiež zohľadňuje príslušné ustanovenia nariadení obce, ktoré súvisia s rozpočtom tak, ako je to popísané v tomto stanovisku.

Návrh rozpočtu je v súlade s § 4 ods. 1 zák. č. 523/2004 v spojení s § 9 ods. 1 zák. č. 583/2004 spracovaný na 3 rozpočtové roky ako strednodobý nástroj finančnej politiky obce ako územného celku. Taktiež obsahuje údaje ustanovené čl. 9 ods. 1 zákona 493/2011, podľa ktorého subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Finančné ukazovatele návrhu rozpočtu na roky 2025 a 2026 v súlade s ustanovením § 9 ods. 4 zák. č. 583/2004 nemajú záväzný charakter.

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

Spracovaný návrh rozpočtu bol v zákonnej lehote zverejnený na úradnej aj internetovej úradnej tabuli obce Závažná Poruba (ďalej len obec) ako aj na centrálnej elektronickej úradnej tabuli stránke, a to dňa 29.11.2023, čím obec splnila povinnosť ustanovenú §-om 9 ods. 2 v spojení s § 6 ods. 4 zákona č. 369/1990, ktoré ukladajú obci povinnosť informovať o jeho obsahu. Takisto bola zverejnená informácia o možnosti a lehote podania pripomienok, nakoľko v zmysle uvedenej právnej normy dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začína plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade. Pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá. Na ostatné podnety nemusí navrhovateľ rozpočtu prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú zdôvodnené. Informácia o skutočnosti, či k návrhu rozpočtu boli dané pripomienky, resp. aké pripomienky s ich vyhodnotením bude poslancom predložená pred hlasovaním o návrhu rozpočtu.

Zabezpečenosť súladu so všeobecne záväznými predpismi

Rozpočet zahŕňa financovanie samosprávnych pôsobností obce ako aj kompetencií prenesených na obec na úsekoch základného školstva, stavebného poriadku, životného prostredia, matriky, registra obyvateľov, dopravy, a to podľa právnych predpisov ustanovujúcich povinnosť štátu tieto prenesené kompetencie financovať. Taktiež je v rozpočte zapracované na základe zmluvného vzťahu financovanie výkonu spoločného obecného úradu zriadeného pre účely preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku v Liptovskom Mikuláši, ktorého pôsobnosť je viazaná na účinnosť nového stavebného zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe, ktorý by mal nadobudnúť účinnosť od 1.4.2024. Nakoľko je avizované odloženie jeho účinnosti, v rozpočte na roky 2024 -2026 výdavky a príjmy zostali.

Štruktúra rozpočtu v príjmovej a výdajovej časti je v zmysle zákona č.583/2004 §10 členená na bežný a kapitálový rozpočet pri stave vyrovnaného bežného rozpočtu, schodkového kapitálového rozpočtu v roku 2024 a finančným zabezpečením tohto schodku z rezervného fondu. Návrh rozpočtu na roky 2024-2026 podľa druhu rozpočtu je nasledovný:

Názov	rozpočet 2024	rozpočet 2025	rozpočet 2026
Príjmy			
1-bežný rozpočet	1 610 373	1 665 333	1 666 323
2-kapitálový rozpočet	0	0	0
3-finančné operácie	134 287	0	0
Príjmy spolu	1 744 660	1 665 333	1 666 323
Výdaje			
1-bežný rozpočet	1 610 373	1 632 890	1 638 880
2-kapitálový rozpočet	111 000	9 000	4 000
3-finančné operácie	23 287	23 443	23 443
Výdaje spolu	1 744 660	1 665 333	1 666 323
Výsledok hospodárenia bežného rozpočtu	0	32 443	27 443
Výsledok hospodárenia kapitálové rozpočtu	-111 000	-9 000	-4 000
Výsledok rozpočtu obce v roku	-111 000	23 443	23 443
Výsledok finančných operácií	111 000	-23 443	-23 443
Celkový výsledok rozpočtu obce	0	0	0

Hodnotenie rozpočtu

Príjmová časť rozpočtu

Príjmová časť návrhu rozpočtu vo všetkých 3 rokoch počíta so všetkými druhmi príjmov, ktoré sú v podmienkach obce aktuálne vo výške zodpovedajúcej reálne očakávanej skutočnosti. Príjmy obce sú upravené všeobecne záväznými predpismi, nariadeniami obce a zmluvami, a to hlavne :

- Zákonom č. 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého patrí obciam patrí 70,0 % -tný výnos z týchto daní.
- Návrhom všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2023 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.
- Všeobecne záväzným nariadením č. 2/2019 o výške úhrady, spôsobe určenia a platenia úhrady za sociálne služby poskytované obcou Závažná Poruba v znení VZN č. 1/2021, 2/2022, 1/2023 a návrhu č. 6/2023.
- Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2023 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je obec Závažná Poruba.
- Nájomnými zmluvami a zmluvami o poskytovaní opatrovateľskej služby
- Schválenými resp. očakávanými transfermi poskytovanými obci

Bežné príjmy rozpočtu

V rozpočte na rok 2024 obec počíta s príjmami z výnosu na dani z príjmov v čiastke 573 000 eur, čo je čiastka o 4 450 eur nižšia ako je očakávaná skutočnosť roku 2023. Rozpočet obce je zhruba na úrovni odhadu týchto príjmov uvedených v komunálnej kalkulačke zverejnenej na stránke rady pre rozpočtovú zodpovednosť podľa prognózy z novembra 2023. Je dôvodné očakávať vyšší príjem ako je príjem rozpočtovaný, a to z dôvodu nárastu počtu obyvateľov ako aj počtu normožiakov oproti vstupným údajom pre rozpočet 2024 cca o 25 000 tis. eur. Nakoľko oficiálne odhady MF SR pre výnos tejto dane v roku 2024 ešte neboli zverejnené, obec z opatrnosti rozpočtuje nižšiu čiastku.

Daňové príjmy a príjmy z poplatku za komunálne s drobné stavebné odpady na rok 2024 sú rozpočtované v súlade s navrhovaným nariadením obce č. 4/2023 o miestnych daniach a MP za KO a DSO a v roku 2024 sa počíta s vyšším výnosom v súlade s úpravou sadzieb od 1.1.2024.

Ostatné príjmy obce a škôl sú rozpočtované podľa platného nariadenia o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach a aktivít a skutočného plnenia v predchádzajúcich obdobiach, platných zmluvných vzťahov a očakávaných transferových platieb v súlade so všeobecne záväznými predpismi na prenesený výkon štátnej správy a zmluvne dohodnutými, resp. písomne garantovanými nenávratnými príspevkami zo zdrojov štátneho rozpočtu.

Predložený návrh dáva reálny predpoklad naplnenia príjmovej časti bežného rozpočtu. Je však potrebné sledovať a hodnotiť stav plnenia príjmov, prijímať vhodné opatrenia k zabezpečeniu úhrady miestnych daní a poplatku ako aj ostatných položiek príjmov rozpočtu a udržať percento úspešnosti výberu miestnych daní a služieb poskytovaných obcou. V prípade, ak by vývoj príjmov nebol priaznivý je potrebné včas vykonať rozpočtové opatrenia.

Bežné príjmy sú rozpočtované takto:

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

Názov položky	Rozpočet 2024	Rozpočet 2025	Rozpočet 2026
Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	573 000	618 800	618 800
Daň z nehnuteľností	217 957	217 960	217 960
Daň za psa a predajné automaty	1 890	1 880	1 880
Daň z ubytovania	15 000	16 000	17 000
Poplatok za komunálne odpady	48 000	50 000	50 000
Príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov	9 436	9 436	9 436
Správne poplatky	1 580	1 580	1 580
Poplatky a platby- DSS, MR, HM, opatrovateľská služba	215 504	214 904	214 894
Poplatky a platby- MŠ a ŠKD	15 300	15 300	15 300
Za stravné a réžiu- v ŠJ	28 000	28 000	28 000
Úrok z vkladov	146	146	146
Granty- Ikea+ SFZ	3 200	3 200	3 200
Zo štátneho rozpočtu - ZŠ normatívne	244 775	248 661	248 661
Zo štátneho rozpočtu - DSS	217 140	219 430	219 430
Zo štátneho rozpočtu- ZŠ- asistent	14 002	14 002	14 002
Zo štátneho rozpočtu- stavebná činnosť	1 889	1 900	1 900
Zo štátneho rozpočtu- matrika	2 705	3 285	3 285
Zo štátneho rozpočtu- CO	140	140	140
Zo štátneho rozpočtu- ŽP	125	125	125
Zo štátneho rozpočtu- cestná doprava	55	55	55
Zo štátneho rozpočtu- hlásenie pobytu občanov	419	419	419
Zo štátneho rozpočtu- register adries	110	110	110
Bežné príjmy spolu	1 610 373	1 665 333	1 666 323

Kapitálové príjmy rozpočtu

Kapitálové príjmy nie sú rozpočtované pre žiaden z nasledujúcich rokov, pretože v dobe spracúvania rozpočtu nie je začatý žiaden proces o predaji majetku obce a nie sú podané žiadne žiadosti na realizáciu projektov zo zdrojov ŠR a EÚ

Príjmové finančné operácie

Rozpočtujú sa len pre rok 2024, nakoľko sa počíta so zapojením rezervného fondu do rozpočtu vo výške 134 287 eur. Rezervný fond sa plánuje použiť na prípravné projektové dokumentácia a splátky istím úverov obce, čo je v súlade s § 10 zákona č. 583/2004. S novými návratnými zdrojmi financovania rozpočet nepočíta.

Výdavková časť rozpočtu

Výdavky bežného rozpočtu

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2024 je vyrovnaný. Splácanie 2 úverov, ktoré sú aktuálne pre rok 2024, a to bankového úveru a úveru zo štátneho fondu rozvoja bývania na rekonštrukciu DSS je financované zo zdrojov rezervného fondu, ako som to uviedla v hodnotení príjmových finančných operácií. Pre roky 2025 a 2026 je bežný rozpočet zostavený prebytkovo a postačuje na splátky týchto úverov.

Prehľad bežných výdavkov rozpočtu obce podľa odvetví funkčnej klasifikácie je nasledovný:

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

<i>Názov rozpočtovej položky</i>	<i>Skutočnosť rok 2021</i>	<i>Skutočnosť rok 2022</i>	<i>Schválený rozpočet 2023</i>	<i>Očakávaná skutočnosť 2023</i>	<i>Návrh rozpočtu 2024</i>	<i>Návrh rozpočtu 2025</i>	<i>Návrh rozpočtu 2026</i>
obec, obecný úrad, poslanci	201 748	276 791	248 715	334 974	278 481	263 016	263 246
matričné služby	2 474	2 442	2 600	2 600	2 705	3 285	3 285
voľby a referendá	6 684	1 570	0	1 611	0	0	0
dlhová služba - úroky a poplatky	3 505	3 117	2 854	4 054	4 009	3 853	3 853
register obyvateľov a domov	488	521	529	529	529	529	529
civilná ochrana	6 096	159	151	148	2 668	175	175
ochrana pred požiarimi	4 363	4 597	3 031	9 794	3 141	3 251	3 251
miestne komunikácie	4 858	5 991	9 239	10 062	10 905	8 055	8 055
nakladanie s odpadmi	47 974	44 220	40 579	55 615	55 929	59 124	63 964
zeleň	1 000	149	1 802	125	125	745	945
služby obce	36 910	46 014	53 526	64 209	75 836	79 685	80 685
verejné osvetlenie	5 754	7 252	8 600	14 100	11 900	12 100	12 100
šport	53 255	55 671	62 818	76 288	67 313	72 963	73 363
kultúra	26 636	21 302	38 809	53 061	39 593	42 083	42 083
materská škola	104 862	119 989	146 371	155 099	143 140	145 668	145 668
základná škola	223 510	195 601	205 254	235 299	262 277	263 463	262 663
školský klub detí	28 978	28 761	33 303	33 303	36 221	42 306	42 306
školská jedáleň	81 859	86 150	89 025	118 705	107 743	113 903	113 813
opatrovateľská služba	2 981	2 907	3 327	3 967	6 593	6 593	6 593
DSSaZps, seniori, dom smútku	407 530	402 811	452 536	496 333	499 115	509 943	510 153
rodina a deti	669	1 621	1 950	2 160	2 150	2 150	2 150
spolu výdavky bežného rozpočtu	1 252 132	1 307 637	1 405 019	1 672 036	1 610 373	1 632 890	1 638 880
v tom							
školsťvo a soc. služby	850 388	837 840	931 766	1 044 866	1 057 239	1 084 026	1 083 346
v percentách	67,92%	64,07%	66,32%	62,49%	65,65%	66,39%	66,10%

Z uvedeného prehľadu je preukazné, že štruktúra bežných výdavkov sa zásadne nemení. Najviac výdavkov vynakladá obec z rozpočtu na vzdelávanie a sociálne zabezpečenie, ktoré tvoria viac ako 60 % výdavkov. Pre rok 2024 obec rozpočtuje nižší objem bežných výdavkov a to z dôvodu minimalizovania údržby a nákupu len nevyhnutých potrieb z dôvodu nižšieho príjmu z podielových daní. So zvyšovaním cien tovarov a služieb oproti roku 2023 rozpočet nepočíta. Z uvedeného dôvodu je potrebné monitorovať ich vývoj a včas vykonať potrebné opatrenia, pretože v roku 2024 už nie je možné použiť na bežné výdavky zdroje rezervného fondu.

V ďalšej tabuľke uvádzam prehľad výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie, z ktorej je preukazné, že na rast miezd z dôvodu štátom určenej valorizácie v roku 2023 je potrebné pre rok 2024 zvýšiť výdavky na mzdy, pričom výdavky na zamestnancov presahujú 60 %. Pre rok 2024 nie je počítané s valorizáciou miezd a plátov a motivačné zložky mzdy, t.j. osobný príplatok a odmeny sú rozpočtované pre roky 2024 – 2026 vo výške 16 % hrubej mzdy. Rozpočet miezd je zostavený na aktuálny stav zamestnancov na všetkých organizačných zložkách obce.

Prehľad o štruktúre týchto výdavkov v hodnotenom období je nasledovný.

Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

<i>Názov rozpočtovej položky</i>	<i>Skutočnosť rok 2021</i>	<i>Skutočnosť rok 2022</i>	<i>Schválený rozpočet 2023</i>	<i>Očakávaná skutočnosť 2023</i>	<i>Návrh rozpočtu 2024</i>	<i>Návrh rozpočtu 2025</i>	<i>Návrh rozpočtu 2026</i>
mzdy a platy	583 542	587 828	661 377	683 428	761 886	781 911	782 911
odmeny z dohôd	33 876	30 949	26 188	31 488	33 290	34 500	34 540
odmeny poslanci a zástupca	7 211	7 742	10 600	13 312	20 000	20 100	20 300
poistné a odvody do poisťovní za zamestnávateľa	205 706	212 145	241 852	241 457	276 278	287 468	287 468
cestovné	216	502	1 700	1 890	1 300	1 310	1 310
energie	51 204	79 848	88 863	106 842	110 693	113 078	113 008
materiál a tovar	95 621	75 388	77 023	120 214	92 583	87 406	88 016
dopravné	8 338	8 321	10 500	13 011	10 000	10 500	10 500
údržba	49 146	10 580	46 240	95 131	42 341	23 740	22 940
nájomné	6 114	6 519	5 901	6 491	6 811	7 081	7 081
služby	159 044	155 400	161 633	203 627	181 323	184 863	189 873
Bežné transfery	48 608	129 297	70 288	151 091	69 859	77 080	77 080
Splácanie úrokov	3 505	3 117	2 854	4 054	4 009	3 853	3 853
Výdavky spolu	1 252 132	1 307 637	1 405 019	1 672 036	1 610 373	1 632 890	1 638 880
v tom:							
Mzdy,odmeny,odvody	830 336	838 665	940 017	969 685	1 091 454	1 123 979	1 125 219
ich % výdavkoch	66%	64%	67%	58%	68%	69%	69%

Analýzou štruktúry bežných výdavkov **na úseku školstva** je zistenie, že obec v rokoch 2024 až 2026 rozpočtuje vyšší objem výdavkov ako sú rozpočtované príjmy z dotácií, zo 40 % podielu obce na dani z príjmu a z platieb od zákonných zástupcov detí, a to pomerne vysokou čiastkou. Na základe uvedeného je dôvodné uvažovať o zvýšení príspevku rodičom na úhradu výdavkov týchto zariadení od 1.9.2024. Na základnú školu obec doplácala v roku 2021, v roku 2022 došlo k úspore a prostriedky sa použili v roku 2023, avšak i v roku 2023 ako aj v rokoch 2024 a 2025 výdavky na základnú školu sa nepokrývajú z dotačných zdrojov. Prehľad o vývoji výdavkov na školstvo uvádzam v nasledujúcej tabuľke.

<i>Názov rozpočtu</i>	<i>Skutočnosť rok 2021</i>	<i>Skutočnosť rok 2022</i>	<i>Schválený rozpočet 2023</i>	<i>Očakávaná skutočnosť 2023</i>	<i>Návrh rozpočtu 2024</i>	<i>Návrh rozpočtu 2025</i>	<i>Návrh rozpočtu 2026</i>
Príjmy							
40 % podiel na výnose dane z príjmov	163 193	167 280	185 108	194 850	194 079	208 677	208 677
Poplatky rodičov	22 753	36 666	34 500	40 920	50 800	50 800	50 800
Dary a granty školstvo	3 234	436	0	200	200	200	200
Dotácie zo ŠR pre ZŠ	204 848	197 408	205 254	230 564	258 777	262 663	262 663
Dotácie zo ŠR obedy zadarmo	10 904	1 648	0	13 444	0	0	0
Dotácie zo ŠR pre MŠ	2 924	3 912	0	3 376	0	0	0
Príjmy školstva spolu	407 856	407 352	424 862	483 354	503 856	522 340	522 340
Výdavky							
Materská škola	104 862	119 384	146 371	155 099	143 140	145 668	145 668
Základná škola	214 495	195 601	205 254	233 541	262 277	263 463	262 663
Školský klub detí	28 978	28 761	33 303	33 303	36 221	42 306	42 306
Školská jedáleň	78 712	82 135	89 025	118 705	107 743	113 903	113 813
Výdavky školstva spolu	427 047	425 882	473 953	540 648	549 381	565 340	564 450
Výsledok rozpočtu školstva	-19 191	-18 530	-49 092	-57 294	-45 525	-43 000	-42 110
Výsledok rozpočtu ZŠ	-9 647	1 807	0	-2 977	-3 500	-800	0
Výsledok rozpočtu MŠ, ŠKD a ŠJ	-9 543	-20 337	-49 092	-54 317	-42 025	-42 200	-42 110

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

Rozpočet príjmov a výdavov **na Dom sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov** tiež nie je vyrovnaný a rozdiel významne narastá, ako to vyplýva z nasledujúceho prehľadu:

<i>Názov rozpočtu</i>	<i>Skutočnosť rok 2021</i>	<i>Skutočnosť rok 2022</i>	<i>Schválený rozpočet 2023</i>	<i>Očakávaná skutočnosť 2023</i>	<i>Návrh rozpočtu 2024</i>	<i>Návrh rozpočtu 2025</i>	<i>Návrh rozpočtu 2026</i>
Príjmy DSSaZpS							
Od klientov DSSaZpS	171 851	182 366	194 400	195 750	203 270	203 270	203 270
Z vkladov na účtoch DSS	28	55	64	64	64	64	64
Zo štátneho rozpočtu pre DSSaZpS	178 957	193 561	189 084	237 164	217 140	219 430	219 430
Príjmy spolu	350 835	375 983	383 548	432 978	420 474	422 764	422 764
Výdavky DSSaZpS							
Mzdy a platy	221 236	213 744	238 931	237 562	274 284	279 430	279 430
Odvody do poisťovní za zamestnávateľa a PN	75 574	75 452	84 272	83 772	96 637	101 377	101 377
Práce na dohodu	2 703	2 235	1 200	200	600	600	600
Prídel do sociálneho fondu	1 991	2 168	2 400	2 400	2 600	2 800	2 800
Stravovanie zamestnancov	7 419	9 243	8 200	5 863	5 200	5 200	5 200
Energie - kúrenie, vodné, stočné, el. energia	13 817	19 327	19 600	19 600	21 500	21 700	21 700
Ostatné prevádzkové výdavky	28 001	20 193	29 455	76 710	28 625	27 790	27 790
Stravovanie klientov	49 752	52 321	54 000	54 000	55 000	56 000	56 000
Výdavky spolu	400 492	394 683	438 058	480 107	484 446	494 897	494 897
v tom na mzdy, odvody, SF a stravovanie zamestnancov	308 923	302 842	335 003	329 797	379 321	389 407	389 407
Výsledok rozpočtu DSS a ZpS pri kapacite 25 klientov	-49 657	-18 700	-54 510	-47 129	-63 972	-72 133	-72 133
index rastu osobných výdavkov		98,03%	110,62%	108,90%	115,02%	102,66%	100,00%
Príjmy DSS pri navýšení kapacity o 10 klientov	485 139	521 304	536 942	589 222	588 638	591 844	591 844
Výdavky na ďalšie 2 opatrovatelky (mzdy, odvody, SF stravovanie)	36 344	35 628	39 412	38 800	44 626	45 813	45 813
Výdavky na stravu na ďalších 10 klientov	19 901	20 929	21 600	21 600	22 000	22 400	22 400
Výdavky na energie, materiál, zdr. potreby na ďalších 10 klientov	9 896	11 005	11 960	11 960	12 800	12 920	12 920
Výdavky DSS spolu pri navýšení o 10 klientov	466 633	462 245	511 030	552 467	563 872	576 030	576 030
Výsledok rozpočtu DSSaZpS pri kapacite 35 klientov	18 506	59 059	25 911	36 755	24 766	15 814	15 814

Okrem vyššie uvedených výdavkov obec ešte z vlastných zdrojov financuje výdavky súvisiace s 2 úvermi z roku 2009 na rekonštrukciu budovy, v ktorej zariadenie DSSaZpS sídli. Táto čiastka činí v rozpočte na rok 2024 26 846 eur. Nakoľko obec ako verejný poskytovateľ nemá zákonný nárok žiadať od obcí, v ktorých majú klienti trvalý pobyt doplatok ekonomicky oprávnených nákladov a tento problém je dlhodobý, je potrebné zo strany obce hľadať riešenie. Vzhľadom na sociálny status klientov zariadenia nie je žiadúce eliminovať schodok len

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

zvyšovaním úhrad od klientov. Pre rok 2024 rozpočet príjmov už počíta s úhradami klientov podľa návrhu nariadenia č. 6/2023, ktorým sa zvyšujú v priemere o 24,90 za mesiac. Jedným z riešení je optimalizácia počtu klientov. Zariadenie obce má kapacitu 25 lôžok a napriek tomu, že obec priebežne zvyšuje úhrady klientov, je problém zastaviť rast schodku obce v hospodárení tohto zariadenia. Jedným z východísk je rozšírenie kapacity zariadenia na 35 klientov, kedy by sa pri 100 % vyťažiteľnosti dosiahlo vyrovnané hospodárenie. Podľa informácie riaditeľky by pri 35 klientoch postačuje zvýšenie počtu opatrovateliek na dennej službe na 4, čo je pri 12 hod. pracovnom čase potrebné vykryť zvýšením počtu opatrovateliek o 2. Tým by sa podľa prepočtov uvedených v tabuľke mal dosiahnuť vyrovnaný stav hospodárenia zariadenia. Obec má už v roku 2021 spracovanú PPD prístavby zariadenia, ale ani v roku 2024 ani v ďalších nerozpočtuje kapitálové výdavky na realizáciu tejto stavby, a to z toho dôvodu, že očakáva, že bude zverejnená výzva na rozšírenie kapacít sociálnych zariadení, čím by sa financovala prístavba zo zdrojov EÚ. Mám však za to, že vzhľadom na vyššie uvedený vývoj výdavkov je pre obec hospodárnejšie nečakať na výzvu a z vlastných prípadne návratných zdrojov financovania predmetnú prístavu zrealizovať. Pri cca 300 tis. investícií sa vyrovnaným hospodárením prostriedky vrátia cca za 5 rokov.

Na úseku odpadového hospodárstva sa aj po zvýšení sadzby za miestny poplatok od 1.1.2024 očakáva negatívny rozdiel medzi príjmami z poplatku a výdavkami na zber a uloženie komunálneho odpadu. V prípade, že obec získa aj v roku 2024 a v nasledujúcich dotáciu z envirofondu, doplácať na odpady sa bude v nižšej čiastke. Prehľad za hodnotené obdobie na tomto úseku je nasledovný:

<i>Položka rozpočtu odpadového hospodárstva</i>	<i>Skutočnosť rok 2021</i>	<i>Skutočnosť rok 2022</i>	<i>Schválený rozpočet 2023</i>	<i>Očakávaná skutočnosť 2023</i>	<i>Návrh rozpočtu 2024</i>	<i>Návrh rozpočtu 2025</i>	<i>Návrh rozpočtu 2026</i>
Príjmy							
Z poplatku za KO občania	23 955	25 506	30 000	32 655	36 000	38 000	38 000
Z poplatku za KO podnikateľa	7 278	6 861	8 900	10 956	12 000	12 000	12 000
Za zelený odpad	496	547	550	687	700	700	700
Za stavebný odpad	250	329	380	1 460	1 000	1 000	1 000
Zo štátneho fondu podľa vytriedenia	6 259	5 828	0	5 256	0	0	0
Bežné príjmy spolu	38 237	39 070	39 830	51 014	49 700	51 700	51 700
Výdaje							
mzdy	2 089	2 184	2 500	2 500	2 700	2 960	3 000
odvody	408	427	489	489	529	559	559
materiál	11 639	19	650	530	650	650	650
nájom skládka zeleného odpadu	2 421	2 421	1 840	1 840	2 050	2 255	2 255
služby - odvoz odpadu	31 416	39 169	35 100	50 256	50 000	52 700	57 500
Bežné výdaje spolu	47 974	44 220	40 579	55 615	55 929	59 124	63 964
Výsledok rozpočtu odpadov	-9 736	-5 150	-749	-4 601	-6 229	-7 424	-12 264

V rozpočte bežných výdavkov obce sú zahrnuté aj výdavky na dotácie, ktoré môže obec poskytnúť podľa § 7 ods. 4 zákona 583/2004, a to vo výške 47 700 eur, všetky občianskym združeniam. Rozpočtované sú v súlade s odsekmi 2 a 4 § 7 citovaného zákona, a to pre konkrétneho záujemcu na určenú aktivitu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov. Prehľad o dotáciách poskytovaných obcou v hodnotenom období je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

Názov	Skutočnosť rok 2021	Skutočnosť rok 2022	Schválený rozpočet 2023	Očakávaná skutočnosť 2023	Návrh rozpočtu 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026
LK Opalisko	1 600	2 000	3 000	3 000	3 000	3 400	3 400
ŠK ESL	360	400	800	800	800	900	900
BK OPALISKO	3 600	4 000	7 000	7 000	7 000	8 000	8 000
Športový klub ZP	22 400	28 000	28 000	28 000	28 000	32 000	32 000
Naveky Závažná	1 600	2 000	1 900	1 900	1 900	2 900	2 900
Divadlo 3GD	725,62	2 002,39	3 000	3 000	3 000	3 500	3 500
Epicentrum	0	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
spolu	30 286	41 402	47 700	47 700	47 700	54 700	54 700

V rozpočte na roky 2024 -2026 sú plánované aj výdavky na členské príspevky združeniam, ktorých je obec členom, v roku 2024 v čiastke 7 900 eur, v tom 2000 eur regionálnemu združeniu Klaster, ktoré sa obci vrátia prefinancovaním podujatí organizovaných obcou.

V súlade s § 4 ods. 3 písm. f) obec zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce. Uvedené znamená, že zabezpečuje ich priame financovanie v prípade, ak sú majetkom obce. V rozpočte bežných výdavkov, oddiel 08.1.0. položka energie - šport je rozpočtovaná čiastka za elektrickú energiu vo všetkých rokoch v sume 7 500 eur a položka vodné stočné - telocvičňa a šport tiež v sume 7 500 eur. Analýzou týchto výdavkov je skutočnosť, že obec uhrádza výdavky za elektrickú energiu a vodné stočné za objekt, ktorý nie je majetkom obce, a to za tribúnu a šatne, ktoré sú majetkom Športového klubu Závažná Poruba. Nakoľko obec tento objekt na svoje potreby nevyužíva, nie je správna priama úhrada energií obcou. V prípade, že obec má záujem podporiť tento klub vyššou čiastkou, správny postup je upraviť výšku dotácie tak, že podporí viac aktivít organizovaných klubom, čím sa klubu vytvoria finančné podmienky na úhradu výdavkov súvisiacich s prevádzkou svojho majetku. Tento problém je neriešený od vzniku obce ako samosprávneho celku a napriek mojim upozorneniam v minulosti, riešený nebol. V súvislosti s uvedeným odporúčam zmeniť aj užívanie majetku obce, konkrétne telocvične a kultúrneho domu občianskymi združeniami pôsobiacimi na území obce . Nakoľko v týchto prípadoch sa jedná o využívanie majetku obce na verejnoprospešný účel, je dôvodné v súlade s 4 ods. 5 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce uzatvoriť so súhlasom zastupiteľstva zmluvy o výpožičke s tým, že požičiavateľ bude uhrádzať výlučne výdavky na prevádzku podľa počtu hodín využívania objektu. Obec má určenú hodinovú sadzbu za prenájom telocvične vo výške 12,- eur za hodinu. Túto je potrebné pre občianske združenia prehodnotiť a určiť ju v súlade s vyššie uvedeným. Tým sa dosiahne transparentnosť vo vzájomných vzťahoch a mám za to, že aj hospodárnejší prístup k spotrebe energií.

O d b o r n é s t a n o v i s k o
hlavnej kontrolórky obce Závažná Poruba
k návrhu rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 a na roky 2025 - 2026

Predložený návrh výdajovej časti bežného rozpočtu roku 2024 vytvára podmienky plynulého financovania originálnych kompetencií obce ako aj na obec prenesených pôsobností z orgánov štátu. Sú v ňom zapracované všetky výdavky, ktoré možno očakávať v podmienkach obce a zmluvne dohodnutých záväzkov v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 583/2004 a nevyhnutné výdavky na údržbu majetku obce

Výdavky kapitálového rozpočtu

Návrh výdavkov kapitálového rozpočtu pre rok 2024 je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Pre roky 2025 a 2026 kapitálové výdavky nie sú rozpočtované. Kapitálové výdavky na rok 2024 sú rozpočtované výlučne zo zdrojov rezervného fondu obce a to nasledovne.

Prípravná a projektová dokumentácia- KD- OÚ	5 000
Prípravná a projektová dokumentácia na zateplenie multif. budova	15 000
Prípravná a projektová dokumentácia - cyklochodník	25 000
Prípravná a projektová dokumentácia- TELOCVIČŇA	3 500
Prípravná a projektová dokumentácia - bežecké trate	25 000
Búracie práce + stavebné úpravy - DOM MR	5 000
Prípravná a projektová dokumentácia - DOM MR	2 500
Prípravná a projektová dokumentácia rozšírenie kapacity MŠ	10 000
Prípravná a projektová dokumentácia rekonštrukcia ZŠ+ rozšír. kapacity	15 000
Prípravná a projektová dokumentácia - CINTORÍN	3 000
Prípravná a projektová dokumentácia – dom smútku	2 000
Spolu	111 111

K uvedenému uvádzam nasledovné. Pretože všetky kapitálové výdavky sú len projektovú dokumentáciu, odporúčam jej obstarávanie začať keď budú preukázateľne pripravené majetkovo-právne podmienky, odsúhlasené zmien a doplnky územného plánu pre projekty bežecké trate a cyklochodník, uzatvorené budúce alebo riadne nájomné zmluvy za podmienok výhodných pre obec, pretože buduje stavby vo verejnom záujme. Ostatné projekty zadať, keď budú jednoznačne známe podmienky výziev na získanie externých zdrojov, aby sa projektová dokumentácia pripravila správne a podľa vyhlásených podmienok. V rozpočte nie sú výdavky na realizáciu prístavby DSSaZpS. Odporúčam aktualizovať rozpočet kapitálových výdavkov a zvážiť zapracovanie prístavby do rozpočtu po schválení záverečného účtu za rok 2023.

Finančné výdavkové operácie

Vo výdavkovej časti finančných operácií sú rozpočtované len splátky obcou v roku 2009 prijatých úverov, a to pre rok 2024 v čiastke 23 287 eur, pre rok 2025 a 2026 rovnako 23 443 eur. So splátkou bezúročnej pôžičky poskytnutej obci MF SR v roku 2020 z dôvodu nižšieho výberu dane z príjmu v súvislosti s pandemiou Covid sa nepočíta, nakoľko táto pôžička bola uznesením vlády zmenená na nenávratnú finančnú výpomoc a obciam odpustená.

Použitie príjmov z predaja majetku

V rozpočte na rok 2024 ani v rokoch 2025- 2026 sa nepočíta s príjmami z predaja majetku.

Hodnotenie návratných zdrojov financovania

Pre rok 2024 sa neplánuje prijatie úveru a očakávaná dlhová služba obce sa zníži. K **31.12.2024** podľa odhadu očakávanej skutočnosti 2023 možno predpokladať mieru dlhu obce vo výške

2,30 % z bežných príjmov očakávaných v roku 2023 z maximálne možných 60 % a ukazovateľ výšky splátok istiny a úrokov z úverov, ktorý môže dosiahnuť 25 % bežných príjmov predchádzajúceho roka bez dotácií z verejných prostriedkov sa očakáva vo výške **2,43 %**.

Záver

V súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 obecné zastupiteľstvo schválením Zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami Obce Závažná Poruba uznesením č. 24/2016 dňa 19.9.2016 v ustanovení v §3 ods.4 zásad rozhodlo o neuplatňovaní programového rozpočtu obce. Obec Závažná Poruba na základe uvedeného programový rozpočet nevypracovala. Návrh rozpočtu obce je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2024 - 2026. Bežný rozpočet je zostavený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet v roku 2024 je zostavený ako schodkový, ktorý je vyrovnaný z príjmových finančných operácií prevodom z rezervného fondu. Predložený návrh rozpočtu pokladám za reálny a udržateľný. Na základe skutočností uvedených v tomto stanovisku

o d p o r ú ě a m

Obecnému zastupiteľstvu v Závažnej Porube

s c h v á ľ i ť

predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2024 -2026, s tým že ukazovatele rozpočtu obce Závažná Poruba na rok 2024 sú záväznými ukazovateľmi viacročného rozpočtu a príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2025– 2026 nie sú v súlade s § 9 ods. 4 zákona č. 583/2004 záväzné.

Ing. Iveta Jurečková
hlavná kontrolórka obce